

Pregl, Slavko: **Pravljice za punce, fante in vse ostale**: izbrane kratke zgodbe. Spr. beseda Peter Svetina. Bibliografija Dragica Haramija. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015. (Sončnica), 279 str.

| C | 1. stopnja | antologija, nova izdaja, o avtorjih, ponatis, spremna beseda, spremno besedilo

Ob sedemdesetletnici enega od najpomembnejših in najbolj priljubljenih slovenskih pisateljev za otroke in mladino **Slavka Pregla (1945)** smo pripravili knjigo njegovih kratkih zgodb.

Antologija zajema iz knjig: *Juha cviluha*, *Zvezda s čepico*, *Mala velika ribiča*, *Varja se pogovarja*, *Radovedne pravljice*, *Male oblačne zgodbe*, *Ujeti ribič*, *Priročnik za klatenje*, *Bojni zapiski mestnega mulca*.

Knjigo bogatijo ilustracije **Kostje Gatnika, Marjana Mančka, Arjana Pregla in Damijana Stepančiča**.

Nagovorila bo tako otroke kot mladostnike in tudi odrasle bralce. Zaključuje jo domiselna in zabavna **spremna beseda dr. Petra Svetine**. (Založnik o knjigi.)

Pregl, ki ga za pisanje večkrat navdihne kar družinsko življenje, se v zgodbah loteva tako vrtičkarjev kot prvošolčkov in navihanih mulcev ali mul, ki marsikdaj poskrbijo tudi za kakšno staršem živce parajočo dogodivščino, medtem ko jim v trebuhu že plešejo prvi ljubezenski metuljčki. To je posebna knjiga, ki si zasluži tudi posebno spremno besedo, in če jo napiše Peter Svetina, potem je povedano vse. Mladi bralci, ki se, razen po sili razmer, takšnim in drugačnim »pametovanjem« literarnih strokovnjakov najraje izognejo, znajo biti tokrat prijetno presenečeni in se celo zabavati. (Kristina Sluga; Bukla 115)

Spodbude za branje:

Ej, zdaj že veste, da so mi tovrstne antologije ena največjih spodbud za branje!

Antologija bi naj bila namenjena bralcem v 1. triletju, toda spodbude so vsekakor primernejše **za učence v 2. triletju** (in tudi še v 3. triletju)!

- V knjižnici je itak premalo izvodov te knjige (morda celo samo eden!), zato ponudim v branje tudi knjige, iz katerih zajema antologija. Otroke spodbujam k raziskovanju, kaj je iz njih zajeto v antologijo oz. kaj ni. Iz vsake knjige izberejo in predstavijo eno kratko zgodbo.

- Katere izbranih kratkih zgodb v antologiji naj bi bile primerne za punce? Katere za fante? In katere za vse ostale? (Kdo sploh so »vsi ostali«?) Na vsa vprašanja pisno anonimno odgovarjajo dekleta in fantje, vsak zase. Odgovore zberem in naredim primerjavo, ki jo nato predstavim sodelujočim. Zanimivo bo npr.: Katere kratke zgodbe se zdijo fantom primerne za njih? Kaj pa menijo dekleta, katere zgodbe bi ponudile v branje fantom? Kdo so »vsi ostali« po mnenju fantov in kdo po mnenju deklet? Itd.
- Zgodbe primerjamo in analiziramo, kot predlaga dr. Peter Svetina v spremni besedi z naslovom *Priročnik ali odročnik Slavka Pregla*. ☺ Pogovorimo se o poziciji pisatelja nasproti njegovim književnim junakom!
- Pisatelj Slavko Pregl pogosto razmišlja o pomenu branja, knjig, literature itd. Poiščimo te misli! Vrsta kratkih zgodb je, ki to napovedujejo že v naslovu: *Knjiga pravljic, Pravljica za lahko noč, Gospod pesnik, Naše prijateljice knjige* idr.
- Tudi ilustracije različnih ilustratorjev v antologiji bi veljalo pregledati! Vsaj s tega vidika, ali določeni ilustrator ilustrira le zgodbe iz ene skupine, npr. iz GAKS, BAMP ali VE (oznake so iz spremne besede Petra Svetina, seveda!) ... ali pa jih ilustrirajo kar vsevprek?!

Spodbude za nadaljnje branje:

- Med vsem delom s pričujočo antologijo bodo moji bralci mdr. zagotovo ugotovili, da so te kratke zgodbe res primerne bolj **za otroke v 1. triletju**. Dogovorim se z učiteljicami in učitelji prvih treh razredov na šoli, da eno uro namenijo Slavku Preglu: v razred pridejo učenci višjih razredov, moji poznavalci Slavka Pregla, in otrokom berejo izbrane kratke zgodbe, jim predstavijo njegove knjige, primerne njim, pa tudi kaj povedo o pisatelju, odgovarjajo na vprašanja učencev itd. Povabijo jih v knjižnico, da si ogledajo razstavo o Slavku Preglu in izposodijo katero njegovih knjig.
- V knjižnici torej pripravim razstavo vseh knjig Slavka Pregla, ki so na voljo, fotokopiram kakšen zanimiv intervju ali vsaj nekaj njegovih tehtnih in humornih misli, eno njegovih nasmejanih fotografij ... in pripravim knjižno uganko. Spodbujam izposojanje in branje njegovih knjig! Knjig za otroke, mladostniške romane in poučne knjige!
- Učencem popestrim delo z ogledom kratkega filma o knjigi *Odprava zelenega zmaja* (v projektu Rastem s knjigo) na domači strani JAK: <http://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/videovsebine/> Ali pa mi bo uspelo dobiti celo film (nadaljevanko?) *Odprava zelenega zmaja*, posnet po istoimenski knjigi.
- Po določenem času dobro spoznamo pisateljeva dela za otroke in mladino, tako dobro, da smo pripravljeni na soočenje z njim. Pisatelja torej povabimo na šolo ali v splošno knjižnico, kar je primerno **za učence na vseh treh stopnjah**.
- Priznam, spodbude za branje se tokrat zelo prepletajo, težko je reči, katere so osnovne in katere nadaljnje. To itak ni pomembno, zares fino je le to, da smo z antologijo ob pisateljevi 70. obletnici izposodili učencem vse knjige Slavka Pregla, ki jih imamo v naši knjižnici. Vse skupaj se nam je razraslo v večtedenski projekt, kajne?

- Knjig Slavka Pregla je veliko, preveč, da bi na tem mestu objavila seznam! Glej bibliografijo Dragice Haramija na koncu antologije.
- Zaupala vam bom le uganko, ki bi jo postavila v knjižnici (če bi še delala tam ☺):
 1. Kaj je študiral Slavko Pregl, da zna napisati tako raznolike knjige, kot so npr. *Radovedne pravljice*, *Spričevalo*, *Car brez zaklada* in poučni knjigi *Med delom in denarjem* ter *Počesane muhe*?
 - a) primerjalno književnost
 - b) ekonomijo
 - c) psihologijo
 2. Kateri književni junaki se pojavijo kar v treh knjigah Slavka Pregla in tudi že v naslovu?
 - a) punce in fantje
 - b) mulci
 - c) geniji
 3. Kako se imenuje književna vrsta/oblika, ki jo Slavko Pregl uporabi v besedilih v knjigah *Če bi in če ne bi*, *Čudni časi*, *Petelin na gnoju* idr. ?
 - a) basen
 - b) limerik
 - c) povedka
 4. Kaj obravnava Slavko Pregl v knjigi z naslovom *Počesane muhe*?
 - a) žuželke
 - b) modne frizure
 - c) bonton
 5. Iz katerega Preglovega dela je tale odlomek:

Andrej je brez besed vstal. Povzpel se je na klop. Odrinil se je, skočil v zrak, se nato obrnil in z glavo švistnil v modrino. Srebrn vodeni pesek je šinil navzgor, ob telesu je čutil, da ga obdajajo srebrne drobne kroglice. Čutil je, kako tone in z rokami si je pomagal še globlje. Potem je odprl oči. Med prsti so mu drseli zadnji mehurčki. Vse naokrog je lebdela modra svetloba. Dna ni bilo videti. Dvignil se je na površino in zajel sapo.
»Pridi še ti!« je zaklical Zarji.

 - a) Priročnik za klatenje
 - b) Odprava Zelenega zmaja
 - c) Srebro iz modre špilje
 6. Slavko Pregl ni le mladinski pisatelj, piše tudi za odrasle, dolga leta je bil založnik in urednik, mdr. pa tudi predsednik Društva slovenskih pisateljev in direktor Javne agencije za knjigo. 2004-2008 pa je bil tudi predsednik društva, ki strokovno vodi slovensko bralno gibanje. Napiši, katero bralno gibanje je to:

- Če bi bil nabor vprašanj daljši, bi pa lahko imeli že kar kviz (javen, v šolski avli, z dvema tričlanskima ekipama in množico učencev 2. in 3. triletja!) In kaj bi medtem počeli učenci 1. triletja? Glasno bi jim brala Preglove *Radovedne pravljice* ☺.